

Behandeld door:
A.A. Kits
Telefoonnummer: 14 0515

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Directie realisatie Energietransitie
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Uw kenmerk: DGKE-DRE / 98569525

Ons nummer: U25.004110

Sneek, 9 juli 2025

VERZONDEN 09 JUL 2025

Onderwerp: Reactie op Concept - Notitie Reikwijdte en Detailniveau (C-NRD) Gaswinning FFW

Geachte heer, mevrouw,

Middels deze brief maken wij gebruik van de mogelijkheid een reactie te geven op de door u ter inzage gelegde Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (C-NRD) voor het gaswinningsproject FFW.

Vanuit uw ministerie is ingestemd met ons verzoek om uitstel voor het indienen van een reactie door uiterlijk 12 juli 2025 te reageren. Hartelijk dank daarvoor.

In uw brief van 15 mei 2025 (kenmerk DGKE-DRE / 98569525) geeft u aan dat reacties kunnen gaan *“over het voornemen, alternatieven daarvoor, mits passend binnen de uitgangspunten van FFW en over de uit te voeren onderzoeken.”*

Met onze brief van 6 november 2024, kenmerk U24.008114, hebben wij u onze reactie op het ‘Voornemen en Voorstel voor Participatie’ (VenP) toegezonden. Tijdens het laatste ambtelijke overleg met uw ministerie is afgesproken dat u de reactie op het VenP volledig meeneemt in de c-NRD en dat de reacties van de Friese overheden daar ook zeker onder vallen.

Wij verwachten dan ook dat u de ingediende reacties op het VenP, waaronder onze brief van 6 november 2024 die wij als bijlage hebben bijgevoegd, inhoudelijk betreft bij de c-NRD.

In aanvulling op onze brief van 6 november 2024 (zie bijlage), hebben wij naar aanleiding van de ter inzage gelegde C-NRD de volgende opmerkingen:

- **Tijdelijke locaties**

Op pagina 10 wordt aangegeven dat in het plan-mer (milieueffectrapportage voor de ruimtelijke inpassing mijnbouwlocaties en de aardgastransportleiding) de alternatieven en varianten worden vastgesteld en daarna wordt onder meer op basis van milieueffecten een voorkeursbeslissing gekozen. De alternatieven en varianten bestaan in het project uit mogelijke tracéalternatieven en mijnbouwlocaties, welke worden vergeleken en onderzocht door hoofdzakelijk bureaustudies.

Wij merken hierbij op, dat het niet duidelijk is in hoeverre het werken met (eventuele) tijdelijke locatie(s) zich verhoudt tot het onderzoek naar alternatieven en varianten. Betekent het dat, ook wanneer er een voorkeursbeslissing is genomen, er alsnog andere, tijdelijke locatie(s) voor diepboringen kunnen worden gebruikt?

- **Inwerkingtreding besluiten**

Op pagina 12 (punt 8) wordt genoemd:

‘Het besluit over hoe het project eruit gaat zien is vastgesteld en de vergunningen worden verleend. Bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRVs) kan beroep worden ingediend tegen het projectbesluit en de afgegeven beschikkingen.’

Wij vragen ons af, of (het projectbesluit en) de beschikkingen hier ook directe werking krijgen (indien Vermilion hier bij de Minister om verzoekt)? Of treden de besluiten pas in werking op het moment dat ze onherroepelijk zijn?

- **Het Hoofdlijnenakkoord**

Op pagina 15 wordt verwezen naar het Hoofdlijnenakkoord.

Het kabinet is inmiddels demissionair. Wij vragen ons daarom af, of het Hoofdlijnenakkoord en het daarin beschreven ‘speerpunt leveringszekerheid’ dan nog kan worden uitgevoerd respectievelijk nageleefd?

- **Evenwichtige Toedeling van Functies Aan Locaties**

Op pagina 18 wordt de relatie met de Omgevingswet beschreven.

Ook in het geval van projectbesluiten moet er sprake zijn van een Evenwichtige Toedeling van Functies Aan Locaties (ETFAL). De concept NRD zegt daar nog niets over, maar dat is wel nodig (in ieder geval op hoofdlijnen en bij de locatiekeuze moet dit verder worden verduidelijkt).

- **Bredere problematiek en schadeafhandeling**

Op pagina 22 en 23 wordt de problematiek van het veenweidegebied (bodemdaling en veenafbraak, dalend grondwaterpeil) beschreven.

Vervolgens wordt benoemd dat er een CBAF (Commissie Bodemdaling Aardgaswinning Fryslân) is;

- waarin bergingsverlies en veenweidegebieden gespreksonderwerpen zijn tussen de partijen in het CBAF (provincie, waterschap, mijnbouwbedrijven);
- om de nadelige effecten van bodemdaling op zowel de waterhuishouding, het waterpeil en de civieltechnische kunstwerken te bespreken;
- waar kosten voor herstelwerkzaamheden door de provincie, het waterschap en gemeenten kunnen worden geclaimd, waarna de operators de kosten vergoeden.

Ook wordt vermeld dat Vermilion geen zitting heeft in de CBAF.

Hierover merken wij het volgende op:

Het feit dat de problematiek van bergingsverlies, veenweidegebied, bodemdaling en de effecten hiervan in de CBAF wordt besproken, ontslaat de Minister en Vermilion niet van de plicht om deze problematiek ook in de te volgen plan-, project-, en vergunningsprocedures te beschouwen en mee te nemen in de belangenafweging.

Dit geldt evenzo voor:

- Herstelmaatregelen.
Het is niet voldoende om enkel te verwijzen naar het feit dat de kosten hiervoor bij het CBAF kunnen worden ingediend. De vraag óf het überhaupt mogelijk is om nog herstelmaatregelen te treffen en welke dit dan moeten zijn, dient eerst te worden beantwoord en meegenomen te worden in de belangenafweging;
- De kosten van de herstelmaatregelen.
Het volstaat niet dat er enkel gesteld wordt dat deze kunnen worden geclaimd bij het CBAF. Het CBAF zal altijd een toetsing uitvoeren en bekijken of de maatregelen wel voor vergoeding in aanmerking komen. Het is dus op voorhand niet duidelijk of de maatregelen wel vergoed worden en ook dat is een aspect dat in de plan-, project- en vergunningenprocedures belicht moet worden.

Bij de vraag van schadeafhandeling speelt ook het vraagstuk van causaal verband een belangrijke rol. In het gebied is al sprake van bodemdaling als gevolg van de veenweideproblematiek. Hierdoor zal het zowel voor lokale overheden als voor inwoners (bij de commissie mijnbouwschade) zeer lastig, zelfs onmogelijk, zijn om aan te tonen dat hun schade door de gaswinning komt.

Nu dit probleem op voorhand al zichtbaar is, dient daarvoor een regeling te worden getroffen en dient ook dit aspect te worden betrokken in de belangenafweging bij de plan-, project-, en vergunningenprocedures.

Tevens wordt benoemd dat Vermilion geen zitting heeft in de CBAF. Dit mag dan feitelijk juist zijn, maar het is wel zo dat de NAM in overleg met Vermilion twee leden van de CBAF benoemt (zie ook: <https://www.bodemdalingfryslan.nl/commissie/>). De schadeveroorzaker heeft dus wel degelijk een rol bij de beoordeling en toekenning van de schade, en dat is dubieus.

- **Relatie met het winningsplan**

Ten aanzien van bodemdaling (inclusief veenweideproblematiek) en bodemtrillingen wordt er (deels) verwezen naar het nog op te stellen winningsplan. Wij merken hierbij op dat het NRD, waarin o.a. onderzoek wordt gedaan naar de milieueffecten van boorlocaties en leidingen, een onlosmakelijk verband heeft met de gaswinning die wordt beschouwd in het winningsplan. Het bevreemdt ons daarom dat de procedure van de NRD eerder wordt doorlopen dan het winningsplan. Daarnaast zijn bodemdaling en bodemtrilling zaken die in de NRD ook volledig moeten worden beschreven in het kader van de milieueffecten, en dat er niet (deels) kan worden verwezen naar het winningsplan.

- **Plan-m.e.r. en project-m.e.r.**

Op pagina 35 en 36, bij de beschrijving van de Plan-mer en de Project-mer, mist ons inziens het onderdeel ruimtelijke ordening (ETFAL - evenwichtige toedeling van functies aan locaties). Zeker omdat het gaat over alternatieven, varianten en voorkeuren (locaties).

Over het indienen van de deze reactie is afgestemd met de gemeente De Fryske Marren, de provincie Fryslân en met Wetterskip Fryslân.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Súdwest-Fryslân,
burgemeester, gemeentesecretaris,

drs. J.A. de Vries

drs. C. Smits

Bijlage(n):

- Reactie B&W SWF d.d. 6 november 2024 op VenP